

Lausunto

17.11.2021

Asia: VN/8292/2021

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö

PL31

00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö VN/8292/2021 6.10.2021

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajokorttilain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajokorttilain muuttamisesta. Esitysluonnoksessa nuorten liikenneturvallisuuden edistämistä haetaan ehdotettavien muutosten muodostaman kokonaisuuden kautta. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on tutustunut luonnokseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

SKAL:n kannalta on tärkeää uusien osaavien ja turvallisten kuljettajien saaminen alalle. Tulevaisuudessakin tarvitaan riittävästi auton ajokortin omaavia henkilöitä, jotta tätä kautta saadaan potentiaalisia uusia ammattikuljettajia. Ensimmäinen auton ajo-oikeus toimii perustana raskaan kaluston ajokortin hankkimiselle ja täysin automaattisten autojen aika on kuitenkin vasta kauempana tulevaisuudessa.

Ammatillinen koulutus ja 17 vuoden ikäraja

SKAL pitää tarpeellisena, että nykyisen ajokorttilain 5 §:n 6 momentin sisältämä erillinen 17 vuoden ikäraja B-luokan ajo-oikeudelle tulee säilyttää ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa olevien osalta. Nykyinen ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa olevien erityissäännös on mahdollistanut esimerkiksi logistiikan perustutkintoa suorittavien nuorten osalta pidemmän henkilö- ja pakettiauton ajokokemuksen kartuttamisen ennen isompiin ajoneuvoluokkiin siirtymistä. Se on parantanut ammatillisesta koulutuksessa olevien koulutus- ja oppisopimustyöpaikkojen saatavuutta sekä mahdollistanut työpaikoilla tapahtuvan koulutuksen jakamista pidemmälle ajanjaksolle. Se on myös parantanut kuljetusalan opiskelijoiden ammatti-identiteettiä ja sitoutumista tulevaan ammattiinsa

Samalla kun nykyinen ajokorttilain 5 §:n 6 momentin sisältämä erillinen 17 vuoden ikäraja tulisi säilyttää ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa olevien osalta, olisi selvyys vuoksi hyvä poistaa nykyinen ”opiskeluun liittyviin ajoihin” -rajaus, joka on aiheuttanut käytännön tilanteissa turhia ja eriäviä tulkinnallisuuksia.

Kuljettajaopetuksen muutokset

Esityksessä ehdotetaan, että kuljettajaopetusta täydennettäisiin lisäämällä ajokortin suorittajalta vaadittavan turvallisuuspainotteisen riskientunnistamiskoulutuksen laajuutta ja vaatimuksia. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että liukkaalla ajamisen ajo-opetus tulisi suorittaa pääsääntöisesti ajoharjoitteluradalla. Samoin ehdotetaan, että uuden kuljettajan ajokieltoon määrittämiseen liittyvä koulutus ulotettaisiin koskemaan nykyisten A- ja B-luokan ajo-oikeuksien lisäksi AM/120-, AM/121- ja T-luokan ajo-oikeuksia sekä väliaikaiseen ajokieltoon poliisin määrittämiä kuljettajia.

SKAL kannattaa näitä toimenpiteitä. Kuljettajan tehtäviin tulevilla on hyvä olla mahdollisimman hyvä liikenteen osaaminen ja asennoituminen mahdollisimman varhain. Näin ollen ajokieltokoulutuksen kohdistaminen myös alempiin ajokorttiluokkiin on suositeltavaa. Kuljettajakoulutuksen kehittäminen on kannatettavaa liikenneturvallisuuden näkökulmasta, mutta sillä on vaikutuksia myös mahdollisuuksiin hankkia ammatti liikennealalta.

Kehittämismahdollisuuksia pohdittaessa on syytä tutkia myös sellaisia vaihtoehtoja, joilla voi olla vaikutuksia ajokortin hankkimisen hintaan. Näiltä osin on syytä tarkastella kustannusvaikutuksia myös koko yhteiskunnan näkökulmasta.

Ryhmän 2 kuljettajaopetus

Tässä yhteydessä SKAL esittää, että raskaan kaluston eli ryhmän 2 ajokorttikoulutusta ryhdytään myös uudistamaan. Kun ryhmän 1 ajokorttikoulutuksen muutosta aikoinaan valmisteltiin, todettiin, että ryhmän 2 koulutuksia muutetaan sen jälkeen, kun ammattipätevyyden hankkimiseksi on saatu myös koemalli. Nyt kun koemallista on säädetty laissa, tulee aloittaa ryhmän 2 ajokorttikoulutuksen muutoksen suunnittelu. Ryhmän 2 ajokorttien korotuskoulutukseen liittyen SKAL esittää, että jatkossa ammattipätevyyden perusteella mahdollistettuja pienempiä opetusmääriä voitaisiin hyödyntää ilman vuoden karenssiä.

Kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyys

Lisäksi SKAL katsoo, että edellä mainittua ammattipätevyyden koemallia koskevia säädöksiä on tarkasteltava uudelleen. Mallia koskeva lakimuutos on ollut voimassa jo vuoden 2020 alusta, ja asetuskäsi jo vuoden ajan, mutta toteutuksia ja kokeen järjestäjiä ei ole vielä ilmaantunut. SKAL pitää tärkeänä, että koemalli saadaan nopeasti hyödynnettäväksi myös käytännön tasolla, ja tätä tulee säädöksiä tarkistamalla edesauttaa.

Edellä esitettyyn ammattipätevyyteen liittyen SKAL esittää myös hyväksymisasiakirjan myöntämismahdollisuuden palauttamista takaisin kaikille ammattipätevyyskouluttajille. Kun ammattipätevyyskoulutukset alkoivat, kaikilla koulutuskeskuksilla, joilla oli pitkäkestoisia koulutuksia, oli mahdollista myöntää hyväksymisasiakirja. Sittemmin mahdollisuus on rajautunut vain opetus- ja kulttuuriministeriön luvan perusteella toimiville koulutuskeskuksille.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Anssi Kujala

toimitusjohtaja

Ari Herrala

edunvalvontajohtaja

Herrala Ari
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry